

Vesi 23.08.2022 § 17
939/02.05.02/2022

Valmistelu vesihuoltopäällikkö Vesa Arvonen p. 044 7055 705

Elinvoimalautakunta on käsitellyt 19.5.2022 kokouksessa Jämsän kaupungin ympäristöohjelmaa ja pyytää Vesi liikelaitoksen johtokunnalta lausuntoa 31.8.2022 mennessä.

Jämsän Vesi liikelaitoksen johtokunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ympäristöohjelman tarkoituksena on toteuttaa ja tukea Jämsän kaupungin sitoumuksia, kuten Keski-Suomen ilmasto-ohjelmaa, Hiilineutraali Suomi 2035 tavoitteita sekä EU 2050 pitkän aikavälin strategiaa ja Pariisin ilmastositoumusta.

Ohjelmassa on huomioitu mm. ilmastomuutokseen sopeutuminen ja varautuminen, kiertotalous, kestävä kehitys sekä ympäristöarvojen tähdentäminen. Ympäristöohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä on huomioitu alueen todellinen ympäristön tila, kaupungin toimintakulttuuri sekä alueen ominaispiirteet. Asetetuilla tavoitteilla pyritään vaalimaan Jämsän kaupungin luontoarvoja ja -alueita sekä kehittämään kaupungin elinvoimaisuutta kestävästi. Tavoitteiden saavuttamisessa korostuvat ympäristöohjelman taustalla vaikuttavat ilmaston, vesistöjen ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmat.

Vesi liikelaitoksen osalta korostuu vesistö -näkökulma, mikä kattaa paitsi luonnonvaraiset vesialueet myös muiden vesien huomioimisen, jolla on vaikutusta alueen vesistöihin ja muuhun ympäristöön. Tällä viitataan mm. jäte- ja hulevesiin, joiden huomioiminen on keskeinen osa yhteiskunnan ympäristövaikutusten hallintaa.

Vesi liikelaitoksen vastuulle ohjelmassa on määritetty Vesialueet -teema, mikä pitää sisällään kaupungin ympäristötoiminnan sekä kaikki vesistöjen ylläpitoon, kunnostukseen ja käyttöön sekä aluehankintaan liittyvät palvelut, toiminnan ja ohjeistuksen. Jämsässä teeman alla tehtävien toimenpiteiden koordinoinnista vastaavat yhdessä Jämsän vesi liikelaitoksen vesihuoltopäällikkö sekä nimetty Jämsän kaupungin ympäristöpäällikkö.

Vesialueet -teeman osalta tavoitteena on kestävä luonnonympäristö ja siihen liittyen on esitetty kolme toimenpidettä

- Perustetaan vesienhoidon yhteistyöryhmä ohjaamaan kaupungin toimintaa (viranomaistoiminta)
- Selvitetään ympäristönsuojelun valvontaresurssit mm. haja-asutusalueiden jätevesien valvonnan osalta
- Laaditaan ohjeistus, milloin kaupunki käyttää osaltaan etuosto-oikeutta mm. pohjavesialueiden läheisyydessä

Jämsän Vesi liikelaitoksen johtokunta toteaa, että toimenpiteiden tulisi olla konkreettisempia ja niissä tulee olla selkeästi rajattuna asiat, mitkä kuuluvat Jämsän Vesi liikelaitokselle. Ohjeistus etuosto-oikeuden käyttämiseen pohjavesialueiden läheisyydessä on hyvä toimenpide, sillä esimerkiksi vedenottamot ovat nyt vuokratulla maalla. Lakisääteisten valvontaresurssien selvitys tai työryhmien perustaminen ilman, että niille määritellään tavoitteita eivät edistä ympäristöohjelman tavoitteiden saavuttamista.

Jämsän Vesi liikelaitoksen toimilla voidaan käytännössä vaikuttaa ympäristön tilaan ja erityisesti vesistöihin vain jätevesien käsittelyn ja raakaveden hankinnan kautta. Tällä hetkellä jätevesien käsittelyn osalta kaikkien taajamien jätevedenpuhdistamot pääsevät asetettuihin tavoitteisiin ja raakavettä on saatavilla nykyisen kulutuksen tarpeisiin. Raakaveden saatavuuden turvaamiseksi on kuitenkin tärkeää huolehtia pohjavesialueista ja imagon kannalta myös vesistöistä, vaikka puhdistamoista tulevalla vedellä ei olisikaan vaikutusta kyseisen vesistön tilaan.

Kaupungin elinvoimaisuutta kehitettäessä tulee muistaa esimerkiksi teollisuuden vaikutukset vesihuoltoon ja sen toimivuuteen esimerkiksi teollisuuden sijoittumisen osalta (teollisuutta ei pohjavesialueelle), veden tarpeen tai puhdistamolle tulevien jätevesien määrän tai laadun osalta.

Ympäristöohjelmassa ei ole esitetty Jämsän vedelle ympäristökasvatukseen liittyviä toimenpiteitä tai vastuita, mutta ohjelmaan voitaisiin lisätä esimerkiksi seuraavaa: Jämsän vesiliikelaitos osallistuu ympäristöohjelman mukaiseen ympäristökasvatukseen tehden yhteistyötä koulujen ja muiden tahojen kanssa esimerkiksi joko järjestämällä tutustumiskäyntejä jätevedenpuhdistamoille/vesilaitokselle tai oppilaitoskäyntejä opetustiloissa kertomassa vedenjakelun ja jäteveden käsittelyn toimivuudesta ja vaikutuksista yhteiskunnassa

Kestävän kehityksen ja kiertotalouden näkökulmasta on tärkeää, että jätevedet käsitellään mahdollisimman hyvin ja ettei hukata resursseja (vesi, energia, kemikaalit) talousveden tuotannossa, jätevesien käsittelyssä tai vesien johtamisessa verkostossa. Jämsän vesi on edelläkävijä näissä asioissa ja tulee kehittämään toimintaansa muutoinkin näiden tekijöiden kautta, joten näitä ei ole ehkä tarpeen tuoda osaksi Jämsän kaupungin ympäristöohjelmaa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö § 26: Lautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien tehtävät ja yleinen toimivalta.

Johtokunta hyväksyy esityksen mukaisen lausunnon koskien Jämsän kaupungin ympäristöohjelmaa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.